

Recomendación dirixida á Consellería de Política Social debido ao retraso dunha valoración de discapacidade

Expediente: G.6.Q/18774/18

Santiago de Compostela, 27 de novembro de 2018

Sra. conselleira:

Nesta Institución iniciouse expediente de queixa como consecuencia do escrito de [REDACTED] relativo ao retraso dunha valoración de discapacidade.

ANTECEDENTES

1. No seu escrito indícanos que transcorreron 18 meses desde que solicitou na área de valoración de Vigo unha revisión da discapacidade por empeoramento, o 4 de abril 2017. Excedeuse o prazo legal para pasar a referida revisión “de maneira escandalosa”. “Xa está ben que se saquen leis, e sexa precisamente a administración quen as incumpre”, sinala.

2. Ante iso requirimos informe a esa consellería, que nola remitiu. Nela sinalase o seguinte:

“... 1. [REDACTED] ten recoñecido un grado de discapacidade do 42% definitivo dende o 19/05/2005. 2. Con data 04/04/2017 presentou solicitude de revisión do grao de discapacidade por agravamento. 3. Unha vez foi mecanizada a solicitude de [REDACTED] con DNI [REDACTED], a aplicación informática asignoulle a seguinte codificación vinculada: número de expediente da solicitude [REDACTED]. 4. Para realizar o recoñecemento é preciso que a persoa sexa entrevistada polas persoas profesionais que forman o equipo de valoración cunha duración mínima de 30 minutos por profesional.

CONCLUSIÓN: Existe un elevado número de solicitudes tanto de valoración inicial como de revisión cuxa iniciación debe seguir o rigoroso orde de entrada de solicitudes para cumprir o establecido no artigo 16.1 da Orde do 25 de novembro de 2015 pola que se regula o

procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade, e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes.

Esta orde de tramitación só pode ser modificada nos casos previstos no artigo 16.2 da mesta orde, que recolle os supostos de urxencia: a) Acceso ao emprego e ás ensinanzas reguladas onde exista reserva de prazas para persoas con discapacidade. b) Solicitudes de axudas/subvencións sometidas a prazos. c) Menores de 18 anos. d) Maiores de 90 anos. e) Pensión non contributiva ou prestación por fillo a cargo. f) Caducidade da valoración do grao de discapacidade. g) Existencia dun procedemento aberto, xudicial ou administrativo, relativo a violencia de xénero, que poida verse afectado polo recoñecemento e cualificación do grao de discapacidade.

O señor ██████████ non está incluído en ningún dos supostos anteriormente contemplados. Debido ao elevado número de solicitudes, estase producindo de xeito conxuntural unha acumulación de expedientes que está atrasando os prazos nos que se citan as persoas usuarias e se notifican as correspondentes resolucións.

A Consellería de Política Social presentou no Consello da Xunta celebrado o 18/05/2018 un paquete de medidas co obxectivo de mellorar o procedemento da valoración da discapacidade e reducir as listas de agarda. A primeira das actuacións que se adoptou consistiu en reforzar o persoal dos equipos de valoración para garantir o seu bo funcionamento e a creación de 14 novos equipos, o que supuxo un incremento dun 74% ao pasar dos 19 equipos existentes aos 33 actuais. Os novos equipos empezaron a funcionar no mes de xuño.

Por outra banda e dado que case un 30% das citas de valoración son canceladas ou non realizadas, poranse en marcha medidas para mellorar a súa xestión, incluíndo actuacións relativas á confirmación e substitución de citas programadas que permitan incrementar o número de valoracións diarias realizadas. Neste sentido, poranse en marcha con carácter inmediato un servizo de confirmación e recordatorio de citas a través de SMS, remitindo á persoa solicitante ou á persoa de contacto designada, para evitar a non asistencia ás citas de valoración programadas.

Así mesmo, dentro deste conxunto de medidas, recoñecerase un grao de discapacidade do 33% de xeito automático a aquelas persoas ás cales a Seguridade Social lles teña recoñecida unha pensión de incapacidade permanente en grao total, absoluta ou grande invalidez.

Tamén se levará a cabo un proceso de revisión do procedemento de valoración da discapacidade e a simplificación do modelo de solicitude, evitando a achega de documentación a que se poida ter acceso se a persoa solicitante autoriza a súa consulta.

Ademais, coa extensión do acceso e utilización da Historia Social Única Electrónica (HSUE) - plataforma que integra nun mesmo sistema todos os datos relativos á historia social do solicitante- facilitarase a coordinación de todos os axentes que interveñen no procedemento, á vez que se eliminará a necesidade de achegar documentación necesaria no proceso de valoración da discapacidade.

Finalmente, daráselle prioridade na valoración da discapacidade a persoas coas seguintes patoloxías: ELA, as ataxias rapidamente progresivas, as distrofias musculares e escleroses múltiples de evolución rápida, as enfermidades metabólicas con trastornos motores, neoplasias en estadio IV para que a súa resolución se emita no prazo máximo dun mes desde o momento da solicitude. O señor ██████████ tampouco está incluído neste último grupo de patoloxías.

Lembrar que o trámite das debe seguir o rigoroso orde de entrada para cumprir o establecido no artigo 16.1 da Orde do 25 de novembro de 2015 pola que se regula o procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación ou revisión do grao de discapacidade, e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes.

Aínda que se debe ter en conta a prioridade das patoloxías antes enumeradas, para as cales a resolución debe ser emitida no prazo dun mes, e tamén os expedientes de revisión por caducidade, os cales deben ser resoltos a medida que van caducando os recoñecementos provisionais do grao de discapacidade.

Respectada a prioridade das patoloxías e supostos de urxencia antes enumerados, e tendo en conta a data de entrada da solicitude do interesado, (o día 04/04/2017) aínda non puido ser programada a cita para o seu recoñecemento e valoración. Na actualidade están a ser valoradas as persoas que presentaron solicitude en marzo de 2017 no caso de revisión médica, e en novembro de 2016, no caso de revisión mixta (médica/psicolóxica)".

ANÁLISE

1. Confírmase o expresado na queixa, isto é, que o procedemento se atopa retrasado; iniciouse o 4/4/17 e aínda non se resolveu, e tampouco se sinala unha data aproximada de resolución. O expediente debería atoparse resolto no prazo previsto e sen demoras, que prexudican ao afectado.

2. A situación de atraso nas valoracións e resolucións dos expedientes de recoñecemento de situación de discapacidade é coñecida a través deste e doutros expedientes. Por iso iniciamos unha actuación de oficio (Q/29057/17) e indicamos á consellería que "desde hai tempo aprécianse numerosos e considerables atrasos nas tramitacións das valoracións de

discapacidades, especialmente en algúns equipos, o que afecta ás cidades e contornas nas que prestan servizo”.

3. A consellería sinala -como xa fixo en ocasións anteriores- que reforzou o persoal dos equipos de valoración e creou 14 novos equipos; que mellorou a xestión das chamadas; que recoñece o 33% de xeito automático ás persoas con pensión de incapacidade permanente en grao total, absoluta ou grande invalidez (recomendado por esta institución); que revisou o procedemento de valoración da discapacidade e simplificou as solicitudes; que utiliza a Historia Social Única Electrónica para facilitar a coordinación; e que da prioridade ás persoas con ELA (un mes) e a outras persoas con patoloxías de características semellantes, que cita na última resposta.

4. Como vemos, a pesares das medidas adoptadas seguen a darse importantes retrasos que chegan ata non poder aportar una previsión de cita para valorar, como neste caso.

5. A persoa que reclamou por esta forma de actuar demanda a preservación de intereses especialmente protexidos na Constitución Española, que sinala que os poderes públicos realizarán unha política de prevención, tratamento, rehabilitación e integración dos discapacitados aos que prestarán a atención especializada que requiran e ampararán especialmente para que gocen dos dereitos que este título (I) outorga a todos os cidadáns (art. 49). Como consecuencia do anterior, os poderes públicos, entre eles a Administración autonómica, teñen a obrigaón principal de protexer os dereitos mencionados, segundo o establecido no artigo 53 do Texto Fundamental.

CONCLUSIÓNS

Por todo o sinalado ata agora considérase necesario, en aplicación do disposto no artigo 32.1 da Lei 6/1984, do Valedor do Pobo, facer chegar a esa Consellería de Política Social a seguinte recomendación:

Que con urxencia se resolva sobre o expediente obxecto desta queixa, relativo á valoración e recoñecemento da situación de discapacidade do afectado, posto que se atopa retrasado; que con carácter xeral se executen as medidas anunciadas para resolver o importante retraso que se produce nas valoracións de discapacidade; e que compróbase que as medidas tiveron efecto e corruxiron a situación ata facer cumprir os prazos, e se dea conta deses resultados.

Agradecendo de antemán a acollida ao manifestado nesta resolución do Valedor do Pobo, recordámoslle a necesidade de que no prazo de un mes de conta a esta institución da aceptación da recomendación formulada, no seu caso, e das medidas adoptadas para darlle efectividade, tamén no seu caso.

Ademais en aplicación do principio de transparencia a partir da semana seguinte a data na que ditou esta resolución incluírase na páxina web da institución.

Saúdoa atentamente.

Milagros Mª Otero Parga
Valedora do Pobo